

1. De opgestane Heer zendt ons uit

In 1985 was er rond de Paasdagen een internationale conferentie van christenstudenten in de Flevohof. De conferentie werd georganiseerd door IFES, de International Fellowship of Evangelical Students, de Internationale Gemeenschap van Evangelische Studenten. Ik ben niet zelf bij die conferentie aanwezig geweest, ik was net eerstejaars student en vond dat toen nog een te grote stap. Helaas! Maar ik weet nog wel wat het thema was: *Risen Lord, Sending King*, 'Opgestane Heer, zendende Koning'. *Risen Lord, Sending King*. Door dat thema ontdekte ik dat die twee in de Bijbel altijd bij elkaar horen: de opgestane Heer is de Koning die ons uitzendt, de wereld in, om het Evangelie door te geven. In alle vier de Evangelien lezen we hoe Jezus na Zijn opstanding het bevel geeft om het goede nieuws met anderen te gaan delen.

In Mattheüs staat het bekende zendingsbevel aan het einde van het Evangelie. Mattheüs 28: 19: 'Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopen in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen.

En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld.' In Lukas staat het in Lukas 24: 46-48: 'En Hij zei tegen hen: Zo staat er geschreven en zo moest de Christus lijden en uit de doden opstaan op de derde dag. En in Zijn Naam moet onder alle volken bekering en vergeving van zonden gepredikt worden, te beginnen bij Jeruzalem. En u bent van deze dingen getuigen.' In Johannes, hoofdstuk 20, lezen we over de ontmoeting van Jezus met Zijn discipelen op de avond van de eerste Paasdag. Hij zegt dan tegen hen: 'Vrede zij u! Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u.'

En hier, in Markus, hebben we het net gelezen in vers 15 en 16:

'En Hij zei tegen hen: Ga heen in heel de wereld, predik het Evangelie aan alle schepselen. Wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.'

Risen Lord, Sending King. Ik ben het nooit vergeten: de opstanding en het zendingsbevel, die horen onlosmakelijk bij elkaar.

Misschien heb je hetzelfde als ik, dat je terugschrikt van dat woord 'verdoemd'. 'Wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.' Misschien denk je wel: 'Hallo... deze dienst wordt uitgezonden via YouTube. Straks denkt iedereen dat ik in een hel-en-verdoemenis-kerk zit...' Dit is natuurlijk een verschrikkelijk woord, en een verschrikkelijke zin: 'Wie niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.'

Ik denk trouwens wel dat het op straat vaker over verdoemenis gaat dan in de kerk. Deze week fietste ik hier op de Bergselaan en ik hoorde iemand keihard een volle GVD roepen. Dat is dus een gebed om verdoemenis: 'God, verdoem mij...' Daar word je koud van... Over hel en verdoemenis gesproken...

Ja, ik verzin het niet, dat hele moeilijke woord stáát hier, ik kan er niet omheen. En weet je, dit woord, dat maakt dus wel duidelijk dat het wel ergens over gaat! Geloof in Jezus is niet een soort accessoire, iets leuks voor erbij, zoals de fietstassen op je fiets: best handig, maar niet noodzakelijk. Zo wordt geloof wel vaak gezien: als jij er wat aan hebt, moet je vooral geloven. Een ander heeft er niks aan, ook prima. Net als dat de één wel graag een poesje gaat joggen, en de ander niet.

Wat Jezus hier zegt, is volstrekt anders. Wel of niet geloven in Hem betekent een verschil van leven of dood. Waarom is dat zo? Je zou kunnen zeggen: dit leven, hier op aarde, bestaat uit twee voorsorteerbanen. Je kunt de weg kiezen naar het leven, of de weg naar de dood. Nu kun je nog van baan wisselen, maar na je dood kan dat niet meer.

Maar waarom ligt dat dan zo zwaar? Waarom dat enorme verschil? Dat komt omdat God je vrijheid geeft. God dringt Zich niet op. Als jij in je leven hier op aarde besluit dat je niet met Hem wilt leven, dan neemt Hij jou serieus. Dan trekt Hij Zich ook terug, en dan zul je voor eeuwig moeten leven buiten Zijn aanwezigheid. En buiten Zijn aanwezigheid is alleen maar duisternis.

Maar God wil dat helemaal niet. Want Hij vindt het zó onvoorstelbaar verschrikkelijk als ook maar één mens verloren gaat, dat Hij in de gestalte van Jezus Christus die enorme stap heeft gezet van de hemel naar de aarde, dat God Méns geworden is om het tégen te houden, om die verdoemenis tégen te houden. Hij wil het niet, Hij wil niet dat iemand verloren gaat. Precies om die reden liet Jezus Zichzelf vastspijkeren aan het kruis, om jou, om mij, om iedereen te redden van de verdoemenis! Het gaat ergens over.

En daarom is het zo onvoorstelbaar belangrijk dat het Evangelie de mensen bereikt. Daarom staat dat in alle vier de Evangelien: 'Trek erop uit! Ga de wereld in, predik het Evangelie aan alle schepselen!' *Risen Lord, Sending King!*

2. Al vele mensen hebben zich laten uitzenden

Alle eeuwen sinds de opstanding hebben mensen dat ook gedaan. Heel veel van hen hebben daar hun leven voor

overgehad. Ik wil je iets vertellen over graaf Nikolaus Ludw. von Zinzendorf en over de mensen om hem heen. Von Zinzendorf (zie afbeelding hiernaast) werd geboren in het jaar 1700 in Dresden. Als jonge edelman, 18 jaar oud, werd hij er door zijn ouders op uit gestuurd: 'Joh, je studie is klaar, nou moet je wat van de wereld zien. Maak eens een paar grote reizen, praat met mensen, bezoek musea, verruim je blik.'

Toen kwam Ludwig in

Düsseldorf terecht, en hij bezocht een museum. Daar hing een schilderij, van Domenico Feti, met de titel: *Ecce homo*, 'Zie de Mens.' Op dat schilderij zag hij de lijdende Christus. Onder dat schilderij stond een vraag: 'Dit heb Ik voor jou geleden. Wat doe jij voor Mij?'

Toen de jonge graaf dat las, stond hij als aan de grond genageld. Jezus had alles over voor mij! Wat doe ik voor Hem? Vanaf dat moment heeft hij zijn leven radicaal omgegooid, en is de grondlegger geworden van de Herrnhuter zendingsbeweging, één van de grootste zendingsbewegingen ooit in de geschiedenis. Op zijn landgoed in Saksen, in Oost-Duitsland, ontving hij mensen uit allerlei windstreken. Dat waren vooral Moravische Broeders. Dat was een groep mensen die héél dicht bij Jezus wilde leven, maar die niet echt geaccepteerd werden door de officiële kerken. Dat landgoed werd Herrnhut genoemd, de 'hoede van de Heer', de bescherming van de Heer.

En daar op dat landgoed werden die mensen zich meer en meer bewust van hun roeping om de wereld in te trekken. In 1731 ging graaf Von Zinzendorf naar Kopenhagen om daar de kroning bij te wonen van de nieuwe Deense koning Christiaan VI. Hij ontmoette daar een man met een donkere huidskleur, afkomstig van het eiland Saint Thomas, in het Caraïbisch gebied. Saint Thomas hoorde in die tijd bij Denemarken. De man heette Anton en was christen. Von Zinzendorf kreeg toestemming om Anton uit te nodigen om mee te gaan naar Herrnhut. En daar vertelde Anton over de slavernij, en over zijn broeders en zusters, afkomstig uit Afrika. Hij vertelde over de onderdrukking, de zweepslagen, de rechteloosheid, de ellende. De mensen op het landgoed Herrnhut waren diep geraakt en diep geschokt.

Twee mensen gingen naar de koning in Denemarken en vroegen om toestemming om naar Saint Thomas te gaan. Iedereen aan

het hof lachte hen uit. Maar vooruit, ze mochten gaan. Wat ze aantreffen was nog veel erger dan ze hadden verwacht. De tot slaaf gemaakten mochten hun eigen religie niet uitoefenen, maar ze mochten ook niet in aanraking komen met het christendom. Want stel je voor: dan zouden ze dezelfde godsdienst hebben als hun meesters. De bezitters van de plantages wilden absoluut geen zending onder de tot slaaf gemaakten. Toch zochten de twee mannen een baan, en ze probeerden contact te leggen met de tot slaaf gemaakten. Maar het ging niet goed en de eerste zendingspoging op Saint Thomas mislukte.

Alleen... daar bleef het niet bij! Op het landgoed Herrnhut was een knop omgegaan, en opeens ontstonden er allerlei plannen om de wereld in te trekken. In die 18e eeuw waren er wel zendelingen, maar dat waren bijna altijd theologen. Dit waren gewone mensen, de één was timmerman, de ander koperslager, of bakker. En steeds meer van hen trokken erop uit, vaak naar de méést gevaarlijke gebieden, waar nog nooit zendelingen waren geweest.

bevolking van Suriname, de Indianen. Later zochten ze opnieuw contact met de tot slaaf gemaakten. Maar veel zendelingen overleefden het niet. Vaak leefden ze nog maar een paar jaar vanaf de tijd dat ze aankwamen.

En toch: elke keer bléven er mensen komen. Uiteindelijk werd in Suriname een kerk opgebouwd, waarbij duizenden mensen aangesloten waren. Nog steeds is de Evangelische Broedergemeente de belangrijkste kerk in Suriname. Vanuit Herrnhut reisden zendelingen over de hele wereld, naar tientallen zendingsgebieden. Graaf Nikolaus Ludwig von Zinzendorf bleef een belangrijke drijvende kracht achter al dit werk. Hij schreef ook liederen, en één daarvan kennen we maar al te goed. 'Jezus, ga ons voor.' En als je dat lied zingt, en je hebt deze hele geschiedenis in gedachten, dan besef je pas hoe diep dit gaat.

Dat gaan we nu eerst doen, we zingen dat lied, en daarna komt de meest spannende vraag. Want wat heeft dit met jou en mij te maken? Maar eerst het lied, Gezang 447 uit Weerklank.

In 1733 kwamen twee broeders op Groenland aan. De eerste jaren lukte het op geen enkele manier om goed contact te krijgen met de bevolking, die wij vaak eskimo's genoemd hebben, de inuit. Vijf jaar lang leefden de zendelingen in de meest vreselijke omstandigheden, en toen, in 1738, kwam er één man tot geloof. Die man heette Kajarnak. Alle anderen toonden geen enkele interesse, maar Kajarnak wel. Op Pasen 1739 werd hij gedoopt, samen met zijn gezin. Hij kreeg een nieuwe naam: Samuël. In een verslag van die gebeurtenis staat dit: 'Onder deze handeling (de doop van Kajarnak) merkte men een machtige genade, niet alleen bij de dopelingen, die hun tranen rijkelijk lieten vloeien, maar ook bij de toeschouwers, die wensten deze genade eveneens deelachtig te worden.' Wat een onvoorstelbaar indrukwekkende dag moet dat geweest zijn... De Herrnhutters – zo werden de broeders genoemd – vertelden niet alleen over Jezus. Ze gaven ook onderwijs en ze hielpen zelfs om bedrijven op te zetten. In 1735 gingen de eerste drie zendelingen vanuit Herrnhut naar Suriname. Eén van hen werd meteen ziek en overleed al na zes weken. De anderen keerden een paar maanden later terug, diep teleurgesteld. Maar twee jaar later gingen er opnieuw Herrnhutter zendelingen naar Suriname. Het werd een verschrikkelijke tijd. Sommige zendelingen kregen vreselijke ziekten en overleden. De overblijvers werden aan alle kanten tegengewerkt door de eigenaars van de plantages. De Nederlandse overheid keerde zich tegen hen. Vanaf de kansels werd er tegen hen gewaarschuwd. Want zending onder de tot slaaf gemaakten zou die mensen alleen maar tot opstand brengen. Zij mochten geen christen worden!

Ik zou hier nog lang over kunnen vertellen. Bijna nergens was de slavernij zo erg als in Suriname. De Herrnhutters werden overal weggejaagd. Toen gingen ze zich richten op de oorspronkelijke

*1 Jezus, ga ons voor
deze wereld door,
en U volgend op uw schreden
gaan wij moedig met U mede.
Leid ons aan uw hand
naar het vaderland.*

*2 Valt de weg ons lang,
zijn wij klein en bang,
sterk ons, Heer, om zonder klagen
achter U ons kruis te dragen.
Waar Gij voor ons tradt,
is het rechte pad.*

*3 Krimpt ons angstig hart
onder eigen smart,
moet het met de ander lijden,
Jezus, geef ons kracht tot beide.
Wees Gij zelf het licht
dat ons troost en richt.*

*4 In de woestenij,
Heer, blijf ons nabij
met uw troost en met uw zegen
tot aan 't eind van onze wegen.
Leid ons op uw tijd
in uw heerlijkheid.*

3. Wat doe jij?

Al die mensen die erop uit trokken, vanuit Herrnhut, en die wisten dat ze grote risico's liepen, die maakten het verschil. Waarom deden ze dat? Waarom stelden ze hun leven in de waagschaal? Omdat ze de woorden van Jezus serieus namen, dat er een verschil is van leven en dood tussen wel geloven en niet geloven in Hem.

Nikolaus Ludwig von Zinzendorf, hij zag het schilderij van de lijdende Jezus. 'Dit deed ik voor jou. Wat doe jij voor Mij?' Die vraag stelt de Here Jezus vandaag ook aan jou, ook aan mij. Waar stuur hij jou naartoe? Voor wie maak jij het verschil? Wie zijn de mensen voor wie jij bidt, dat ze tot geloof mogen komen? Even heel concreet: voor wie bidt jij dat die ander de Here Jezus mag leren kennen? En kan daar nog iemand bij, in je gebed? Voor wie kun jij een naaste zijn, een echte vriend, een echte vriendin? Wie kan in jou de liefde van God zien? De liefde van Christus? Hoe kun jij iets betekenen voor de buurt waarin je woont? Voor de collega's met wie je werkt? Voor de medestudenten met wie je samen een opdracht uitvoert? Vertel je over je geloof, of houd je het allemaal heel angstig voor jezelf? Durf, durf! Ga die grens over, geef jezelf bloot. Bid erom, elke dag: 'Heer, gebruik mij! Laat door mij Uw liefde zien! Geef dat ik een levende richtingwijzer naar U mag zijn.'

Risen Lord, Sending King. Vandaag zendt Hij ons erop uit. Vandaag klinkt jouw naam! Amen.